ס שם בַּגְּמָרָא אֵלִיבָּא דְּרַב. ע כֵּן כָּתַב הָרא"ש שָׁם (פ"ט סי' ב).

ס וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ (כז) מְחִיצוֹת הַבַּיִת נְכָרוֹת לְמִי שֶׁעוֹמֵד עַל הַגַּג. אֲבָל אִם אֵינָם נְכָרוֹת כְּגוֹן (כח) שֶׁהַגַּג בּוֹלֵט עֲלֵיהֶם, הֲוֵי כַּרְמְלִית, ע אֶלָּא אִם כֵּן (כט) פָּתוּחַ לוֹ מֵהַבַּיִת חַלּוֹן אַרְבַּע עַל אַרְבַּע:

שעה מַה הֵם הַדְּבָרִים הַשְּׁרוּיִים בְּחָצֵר שֶׁאֵינָם אוֹסְרִים. וּבוֹ ד' סְעִיפִים:

א מִרְפֶּסֶת, שֶׁהוּא דֶּרֶךְ לַעֲלִיּוֹת הַפְּתוּחִים לָהּ, וְעוֹמֶדֶת בֶּחָצֵר וְעוֹלִים לָהּ בְּסֻלָּם וּבְנֵי הָעֲלִיּוֹת יוֹרְדִים מִמֶּנָּה לָחָצֵר וְעוֹבְרִים לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (א) אֵינָם אוֹסְרִים עַל בְּנֵי הֶחָצֵר, דְּסֻלָּם תּוֹרַת פֶּתַח עָלָיו, וְהֲוֵי כִּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת וּפֶתַח בֵּינֵיהֶם שֶׁאִם רָצוּ מְעָרְבִים יַחַד וְאִם רָצוּ כָּל אֶחָד מֵעָרֵב (ב) לְעַצְמוֹ, (ג) וּבִלְבַד שֶׁיְּעָרְבוּ כָּל בְּנֵי מִרְפֶּסֶת כְּדֵי שֶׁתְּהֵא רֶגֶל הַמֻּתֶּרֶת בְּמִקּוֹמָהּ: ב אִם לֹא עֵרְבוּ יַחַד * וְיֵשׁ בֶּחָצֵר תַּל אוֹ עַמּוּד שֶׁהוּא מְשֻׁתָּף (ד) בֵּין שְׁנֵיהֶם, (ה) אִם (ו) אֵינָם גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה טְפָחִים, הֲרֵי אֵלּוּ נֶחְשָׁבִים בֵּין הֶחָצֵר וּבֵין הַמִּרְפֶּסֶת (ז) וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהוֹצִיא שָׁם כֵּלִים שֶׁבַּבָּתִּים. וְאִם הֵם גְּבוֹהִים מִקַּרְקָעִית הֶחָצֵר עֲשָׂרָה טְפָחִים (ח) (וּבְתוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת) (טור) וְהֵם בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים לַמִּרְפֶּסֶת, בְּנֵי מִרְפֶּסֶת מַתָּרִים לְפִי (ט) שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ (לָהֶם) בְּנַחַת מִלִּבְנֵי הֶחָצֵר. וְאִם הָיוּ רְחוֹקִים מֵהַמִּרְפֶּסֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ יוֹתֵר, (י) אַף עַל פִּי שֶׁגְּבוֹהִים עֲשָׂרָה (מִן הֶחָצֵר (יא) וְתוֹךְ עֲשָׂרָה

א הַטּוּר, מִדִּבְרֵי רַשִׁ"י בְּצָרוּבִין בְּמַשְׁנָה דְּלִקַּמָּן (ד"ה ה"ג במתני'). ב מִשְּׁנָה שָׁם פ"ג (ע"ב). ג טוּר. ד שָׁם בְּגְּמָרָא פ"ד (ע"א) וּרְכָב. ה הָרַמְבַּ"ם וְהָרֹאשׁ בְּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הט"ז). ו שָׁם בְּמַשְׁנָה פ"ג. ז שָׁם.

בֵּאוּר הַלָּכָה

גָּדוֹל מִשּׁוּם נִרְאָה מִבַּחוּץ וְשָׁוֶה מִבִּפְנִים וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ג', דַּהְלָא לְעִנְיַן גּוּבְהָא גָּדוֹל אָמְרִינַן גּוּד אַסֵּיק מְחִיצָתָא וְהֲוֵי כְּאִלּוּ יֵשׁ לוֹ גִּפּוּפִים וְאִם כֵּן לֵיהֵנֵי דִּבְרֵי זֶה גַּם לְגַבֵּי קָטָן, יֵשׁ לוֹמַר דִּכְיוָן דְּאָמְרִינַן גּוּד אַסֵּיק לְגַבֵּי גּוּבְהָא גָּדוֹל עֲצְמוֹ, אֲבָל לֹא לְהַתִּיר הַגַּג קָטָן בְּגִפּוּפֵי גָּדוֹל [רִיטְבָ"א (צב. ד"ה והא דלא). וּבָזֶה נִסְתַּלֵּק קְשִׁיַּת הַהֶדְרֵישָׁה (פרישה סק"ח) וַהֲוֹכָא בְּחַדּוּשֵׁי הַבֵּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ד"ה במלואו)]:

ב * וְיֵשׁ בֶּחָצֵר תַּל אוֹ עַמּוּד. מִירֵי שֶׁהוּא רָחֵב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, דְּאִי לָאו הָכִי הֲוֵי מָקוֹם פָּטוּר וּבָטֵל לְהָכָא וּלְהָכָא, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שע"ב סָעִיף ו'. וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָ"א (פג: ד"ה כל):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

גַּגּוֹ, דְּגַג הַקָּטָן לְגַבֵּהּ נֶחְשָׁב (יז) כְּפֶתַח בְּעַלְמָא, כֵּיוָן שֶׁאֵין בּוֹ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת: (כז) מְחִיצוֹת הַבַּיִת נְכָרוֹת וְכוּ'. שֶׁכָּל גַּגּוֹת (יח) שֶׁלָּהֶן חֲלָקִין הָיוּ וְלֹא מְשָׁפָּעִין, וּכְשֶׁאֵין בּוֹלֵט הַגַּג מִן הַכְּתָלִים וְלַחוּץ, נִרְאִין מְחִיצוֹת הַבַּיִת לְעוֹמְדִין עַל שְׁפַת הַגַּג כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִין תַּחַת רַגְלֵיהֶם, וְאָז אָמְרִינַן גּוּד אַסֵּיק מְחִיצָתָא וּכְאִלּוּ מֻקָּף מְחִיצוֹת לְמַעְלָה סְבִיב הַגַּג. אֲבָל כְּשֶׁהַגַּג בּוֹלֵט מִן הַכְּתָלִים וְלַחוּץ, אֵין מְחִיצוֹת הַבַּיִת נִרְאִין וְאֵין אוֹמְרִין גּוּד אַסֵּיק מְחִיצָתָא, וְהֲוֵי כַּרְמְלִית, וְאָסוּר לְטַלְטֵל בְּכָל אֶחָד שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם מְחִיצוֹת אֲפִלּוּ כַּלִּים שֶׁשָּׁבְתוּ עַל הַגַּג כִּי אִם בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים. (כח) שֶׁהַגַּג בּוֹלֵט. דַּוְקָא כְּשֶׁבּוֹלֵט אַרְבָּעָה טְפָחִים, אֲבָל אִם אֵין בּוֹלֵט אַרְבָּעָה טְפָחִים, הֲוֵי כִּמְחִיצוֹת נְכָרוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ע). וְעַיֵּן בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן שמ"ה סָעִיף ט"ז בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה גג)]:

(כט) פָּתוּחַ לוֹ וְכוּ'. דִּמְשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, וְנֶחְשָׁב כָּל הַגַּג (יט) כְּחוֹרֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד. וּמִכָּל מָקוֹם לֹא מְהֵנֵי זֶה (כ) אֶלָּא לְהַתִּיר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַל גַּגּוֹ בְּכֵלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ, דְּיֵשׁ עָלָיו עַל יְדֵי זֶה שֵׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד, אֲבָל לְהַעֲלוֹת עָלָיו כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבַּיִת, אָסוּר כָּל זְמַן שֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד, כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמְּחִיצוֹת נְכָרוֹת עָלָיו:

א (א) אֵינָן אוֹסְרִין עַל בְּנֵי הֶחָצֵר. כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד, אֶלָּא בְּנֵי הָעֲלִיּוֹת לְעַצְמָן וּבְנֵי הֶחָצֵר לְעַצְמָן. וְלֹא הֲוֵי כְּחָצֵר אֶחָד שֶׁעֵרְבוּ בְּנֵי חָצֵר לְעַצְמָן וּבְנֵי חָצֵר לְעַצְמָן דְּאָסְרִי אַהֲדָדֵי, אֶלָּא הֲוֵי כִּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וּמִירֵי כְּשֶׁהַמִּרְפֶּסֶת גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הֶחָצֵר, דְּאִי לֹא הָיָה גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, הֲוֵי לֵיהּ עִם הֶחָצֵר כְּחָצֵר אַחַת [אַחֲרוֹנִים]: (ב) לְעַצְמוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מִתּוֹךְ לְטַלְטֵל אֲפִלּוּ כְּלֵי הַבַּיִת לֶחָצֵר וְכֵן כְּלֵי עֲלִיָּה לְמִרְפֶּסֶת, אֲבָל (ג) כְּלֵי הַבַּיִת לַמִּרְפֶּסֶת אוֹ כְּלֵי עֲלִיָּה לֶחָצֵר, אָסוּר כֵּיוָן שֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד: (ג) וּבִלְבַד שֶׁיְּעָרְבוּ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאִם לֹא עֵרְבוּ בִּפְנֵי עַצְמָן וְהִיא אֲסוּרָה בְּמָקוֹמָהּ, אוֹסֶרֶת גַּם כֵּן עַל הֶחָצֵר לְטַלְטֵל בְּתוֹכָהּ מִכְּלֵי הַבַּיִת, דְּמִרְפֶּסֶת כֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ דֶּרֶךְ אַחֵר לִרְשׁוּת הָרַבִּים כִּי אִם עַל יְדֵי חָצֵר, הֲוֵי לַהּ כְּחָצֵר זֶה לִפְנִים מִזֶּה שֶׁאֵין לוֹ דֶּרֶךְ אַחֵר כִּי אִם עַל יְדֵי חָצֵר הַחִיצוֹנָה דְּקַיְמָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן שע"ח (ס"ב) דְּאִם בְּנֵי חָצֵר הַפְּנִימִי לֹא עֵרְבוּ לְעַצְמָן דְּהֲוֵי לַהּ רֶגֶל הָאֲסוּרָה בְּמָקוֹמָהּ אוֹסְרִין עַל הַחִיצוֹנָה:

ב (ד) בֵּין שְׁנֵיהֶם. דְּאִם הוּא שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, הֲרֵי הוּא בִּרְשׁוּתָא דְּחַד וְאֵינָם אוֹסְרִים עָלָיו (ג) בְּכָל גַּוְנַיּוּ: (ה) אִם וְכוּ'. הַכְּלָל בָּזֶה דְּכָל שֶׁלְּאֶחָד תַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת [הַיְנוּ בְּקַל] וּלְהַשֵּׁנִי בְּקָשֶׁה, לֹא מִקְּרֵי רַק רְשׁוּת לְאוֹתוֹ שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת וְאֵין הַשֵּׁנִי יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו. אֲבָל אִם שְׁנֵיהֶם שָׁוִים, הֵן שֶׁהוּא לְשְׁנֵיהֶם בְּקַל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַל אוֹתוֹ מָקוֹם הֵן בְּקָשֶׁה, שַׁיָּךְ לְשְׁנֵיהֶם, וּמִמֵּילָא אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה לְהוֹצִיא לְאוֹתוֹ מָקוֹם מִכְּלֵי הַבַּיִת כֵּיוָן שֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד. וְאֵיזֶה מִקְּרֵי בְּנַחַת וְאֵיזֶה בְּקָשֶׁה, מִתְבָּאֵר בַּגְּמָרָא (פג:) דְּכָל שֶׁצָּרִיךְ לְתַשְׁמִישׁוֹ זְרִיקָה, דַּהֲיְנוּ שֶׁהַתֵּל אוֹ הָעַמּוּד גָּבוֹהַּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְצָרִיךְ לִזְרֹק מִמֶּנּוּ לְמַטָּה לְשִׁלְשֶׁל עָלָיו צָרִיךְ לְשַׁלְשֵׁל וּלְהוֹרִידוֹ לְשָׁם, כָּל זֶה מִקְּרֵי קָשֶׁה, וְאִם הוּא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, הֵן בִּזְרִיקָה וְהֵן בְּשִׁלְשׁוּל מִקְּרֵי בְּנַחַת, וְלִפְעָמִים מִקְּרֵי קָשֶׁה אֲפִלּוּ אִם הוּא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּגוֹן שֶׁאוֹתוֹ עַמּוּד אוֹ הַתֵּל מֻגְבָּהַּ בְּרִחוּק מָקוֹם מִמֶּנּוּ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְצָרִיךְ לִזְרֹק בְּאֲוִיר: (ו) אֵינָם גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה טְפָחִים. מִן הָאָרֶץ, וְגַם מִן הַמִּרְפֶּסֶת שֶׁלְּמַעְלָה מֵהֶם אֵין נְמוּךְ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּאָז נוֹחַ לִשְׁנֵיהֶם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם וְלָכֵן אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה. (ז) וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים וְכוּ'. וְדַוְקָא כְּשֶׁהַתֵּל הַמְּסֻיָּם גְּבוֹהַּ לְהַמִּרְפֶּסֶת בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּאָז הֲוֵי כְּמִרְפֶּסֶת עֶלְיוֹנָה לְגַבֵּי הַתֵּל וְהָעַמּוּד נְמוּךְ לְהַמִּרְפֶּסֶת בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים אִם כֵּן תַּשְׁמִישׁ הַמִּרְפֶּסֶת עָלָיו בְּקָשֶׁה וְהֶחָצֵר נְמוּכָה מִמֶּנּוּ אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לִבְנֵי הֶחָצֵר: (ח) וּבְתוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת. דְּאִם הָיָה מֻרְחָק עֲשָׂרָה גַּם מִמִּרְפֶּסֶת, הָיָה לִשְׁנֵיהֶם בְּקָשֶׁה, וְיַד שְׁנֵיהֶן שָׁוִין בּוֹ לֶאֱסֹר זֶה עַל זֶה: (ט) שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ לָהֶם בְּנַחַת. שֶׁהֵם לָהּ בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְגַם אֵינָם מֻפְלָגִים מִמֶּנָּה: (י) אַף עַל פִּי שֶׁגְּבוֹהִים וְכוּ' וּתְוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְאִם כֵּן הָיָה שַׁיָּךְ לַמִּרְפֶּסֶת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב מִתְּחִלָּה, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁמֻּפְלָגִין מִמֶּנָּה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּכְשֶׁרוֹצִים בְּנֵי מִרְפֶּסֶת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם הוּא רַק עַל יְדֵי זְרִיקָה, מִקְּרֵי תַּשְׁמִישׁוֹ גַּם כֵּן בְּקָשֶׁה, זֶה מֻחְמָת גָּבְהוֹ וְזֶה מֻחְמַת רְחִקוֹ: (יא) וְתוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת. וְאִם הָיוּ נְמוּכִים עֲשָׂרָה טְפָחִים גַּם מֵהַמִּרְפֶּסֶת, שֶׁאֵין לָהֶם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם כִּי אִם בְּקָשֶׁה וְהַמִּרְפֶּסֶת רְשׁוּת הַיָּחִיד לְגַבֵּיהֶם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) רַשִׁ"י (שם): (יח) רַשִׁ"י (שם ד"ה אף גג): (יט) הָרֹאשׁ (שם): (כ) הַגְּרַ"ז (שם). וְטַעְמוֹ דְּכֵיוָן דְּאֵין הַמְּחִצּוֹת נְכָרוֹת וְלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה לוֹמַר גּוּד אַסֵּיק, אַף שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִצַּד הַחַלּוֹן, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי אֵין גִּפּוּפִים לְהַגְּדוֹלָה, עַיֵּן שָׁם:

א (ג) דְּאִלּוּ כְּלֵי הֶחָצֵר לַמִּרְפֶּסֶת מַתָּר לְטַלְטֵל אֲפִלּוּ לֹא עֵרְבוּ כְּלָל לֹא זֶה וְלֹא זֶה, דְּגַגּוֹת וַחֲצֵרוֹת וּמִרְפֶּסֶת רְשׁוּת אַחַת הֵן [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומה שכתב ורבינו אינם)]:

ב (ג) אֲפִלּוּ אִם לוֹ בְּקָשֶׁה וּלְהַשֵּׁנִי בְּנַחַת: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ד) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ג) וְכֵן מוּכָח סָעִיף ד', דְּלֹא כְּט"ז (סק"ב): (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּשֵׁם הַטּוּר. וְכָתַב שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁגַּם דַּעַת הָרַמְבַּ"ם כֵּן, וְהָעִתִּיקוּ הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וְהַבֵּיאוּר סִיּוּעַ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חט"ז), וְכֵן כָּתְבוּ תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם) וְהַגְּרַ"ז (ס"ב):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שְׁעָה שְׁעוֹ

רמה. בְּאֵר הַגּוֹלָה

לַמִּרְפֶּסֶת) (טור) הֲרֵי אֵלּוּ בִּכְלַל הֶחָצֵר וְהַמִּרְפֶּסֶת, לְפִי שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֲפָשָׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַל יְדֵי זְרִיקָה, לְפִיכָךְ שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהוֹצִיא שָׁם כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבָּתִּים עַד שֶׁיְּעָרְבוּ: **ג** * [ח]הָיְתָה מַצָּבָה (יב) אַרְבָּעָה טְפָחִים לִפְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת, (יג) אֵין הַמִּרְפֶּסֶת אוֹסֶרֶת עַל בְּנֵי הֶחָצֵר שֶׁהֲרֵי נֶחְלְקָה מֵהֶם: **ד** (יד) [ט]זִיזִים הַיּוֹצְאִים מֵהַכְּתָלִים, כָּל שֶׁהוּא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הֲרֵי זֶה נֶחְשָׁב מֵהֶחָצֵר וּבְנֵי הֶחָצֵר מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, וְכָל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים הָעֶלְיוֹנִים הַסְּמוּכִים לָעֶלְיוֹנָה אַנְשֵׁי עֶלְיָה מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, (טו) וְהַנִּשְׁאָר בֵּין עֲשָׂרָה הַתַּחְתּוֹנִים עַד תְּחִלַּת עֲשָׂרָה הָעֶלְיוֹנִים מִן הַזִּיזִין הַיּוֹצְאִים, שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים בּוֹ וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶם בִּכְלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבָּתִּים אֶלָּא אִם כֵּן עֵרְבוּ:

שעו בּוֹר וּבְאֵר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א משנה ערוכין פ״ו (ע״א). ב שם בגמרא וכרב יהודה. הרי״ף (כח:) והרא״ש (פ״ח סי׳ ז) והרמב״ם בפרק ג׳ (הכ״א) ושאר פוסקים. ג שם.

א * [א]בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת (א) וְאֵין בֵּינֵיהֶם פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן שֶׁיּוּכְלוּ לְעָרֵב, אוֹ שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם וְלֹא עֵרְבוּ, (ב) אֵין מְמַלְּאִים מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת (ג) אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ מְחִיצָה עֲשָׂרָה לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם. (ד) * [ב]וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה (ה) טֶפַח מִן הַמְּחִיצָה יוֹרֵד בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאִם הָיְתָה (ו) הַמְּחִיצָה כֻּלָּהּ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה טֶפַח יוֹצֵא מִמֶּנָּה לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה (ז) נִכֶּרֶת רְשׁוּת זֶה מֵרְשׁוּת זֶה. (ח) * [ג]וְכֵן אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר קוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, (ט) זֶה מְמַלֵּא מִצַּד הַקּוֹרָה וְזֶה מְמַלֵּא מִצַּד הָאַחֵר. הַגָּה: וְדַוְקָא אִם בָּא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יֵשׁ דֵּעוֹת בַּפּוֹסְקִים, (ה) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁלְּבַעַל הַמִּרְפֶּסֶת יֵשׁ שְׁתֵּי רֵיעוּתוֹת, שֶׁנִּמּוֹכִים מֵעֲשָׂרָה וְגַם מַפְלִגִים אַרְבָּעָה טְפָחִים, אִם כֵּן תַּשְׁמִישׁ שֶׁל אַנְשֵׁי הֶחָצֵר נוֹחַ יוֹתֵר שָׁם וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לָהֶם, (ו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁלְּהֶחָצֵר נַמִּי גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִקְּרֵי לִשְׁנֵיהֶם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּקָשֶׁה וְאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה. (ז) בּוֹר שֶׁבְּחָצֵר [שֶׁל בְּנֵי הַמִּרְפֶּסֶת וּבְנֵי הֶחָצֵר בְּשָׁתְפוּת], וּמַקִּיפוֹתָיו חֲלָיָא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, וּסְמוּכָה לְמִרְפֶּסֶת בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים, אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד לְמַלֹּאת מַיִם בִּדְלִי שֶׁשָּׁבַת בַּבַּיִת אוֹ בָּעֲלִיוֹת, (ח) וְכֵן לְהַכְנִיס הַמַּיִם לְבָתֵּיהֶם, וְאֵין נוֹתְנִין אוֹתוֹ לִבְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת (ט) הוֹאִיל וְגַם לָהֶם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּקָשֶׁה עַל יְדֵי שִׁלְשׁוּל עֲשָׂרָה טְפָחִים לַבּוֹר. וַאֲפִלּוּ אִם הַבּוֹר מָלֵא מַיִם עַד גֹּבַהּ הַחֲלָיָא שֶׁסְּמוּכָה לַמִּרְפֶּסֶת, אֲסוּר מִשּׁוּם גְּזֵרָה (י) שֶׁמָּא יַחְסְרוּ הַמַּיִם בְּשַׁבָּת וְיִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ כְּבַתְּחִלָּה. אֲבָל אִם הָיָה הַבּוֹר מָלֵא בְּדָבָר שֶׁאֵין נִטָּל בְּשַׁבָּת, הֲרֵי הוּא כְּעֵמּוּד אוֹ תֵּל גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה מֵחָצֵר וְתוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת שָׁנוֹתְנִין אוֹתוֹ לִבְנֵי מִרְפֶּסֶת [כְּשֶׁאֵינוֹ מֻפְלָג מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְכַנַּ״ל] לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַל גַּבֵּהּ: **ג** (יב) **אַרְבָּעָה טְפָחִים.** בְּגֹבַהּ (יא) שֶׁלָּהּ: (יג) **אֵין הַמִּרְפֶּסֶת אוֹסֶרֶת וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ הַתֵּל הַעֲמוּד הַסְּמוּכָה לָהּ בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְגָבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, שֶׁכֵּיוָן שֶׁעָשׂוּ הֶפְסֵק לִפְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת, גִּלּוּ דַּעְתָּם שֶׁפִּלְּגוּ עַצְמָם מִן הֶחָצֵר: **ד** (יד) **זִיזִים הַיּוֹצְאִים וְכוּ׳.** גַּם זֶה הַסָּעִיף מֵירֵי שֶׁבְּנֵי הֶחָצֵר וּבְנֵי הָעֲלִיָּה עֵרְבוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמָן, וְשֶׁהַזִּיזִים (יט) הָיוּ שַׁיָּכִין לִבְנֵי הֶחָצֵר וְהָעֲלִיָּה בְּשֶׁתְּפוּת, וְגַם מֵירֵי שֶׁהַזִּיזִין הָיוּ רְחָבִים אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי מָקוֹם פְּטוּר וּבָטֵל לְהָכָא וּלְהָכָא [רַשׁ״י (פר. ד״ה בכותל)]: (טו) **וְהַנִּשְׁאָר וְכוּ׳.** מֵירֵי בְּשֶׁהָיוּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים טְפָחִים מִן הָעֲלִיָּה לְקַרְקַע הֶחָצֵר. (יג) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהָיָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרִים טְפָחִים וְהַזִּיז עוֹמֵד בָּאֶמְצַע וְאֵין מִמְּנּוּ עֲשָׂרָה טְפָחִים לֹא לָזֶה וְלֹא לָזֶה:

א (א) **וְאֵין בֵּינֵיהֶם וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁבְּכֹחַל הַמַּפְסִיק בֵּין הַחֲצֵרוֹת הָעוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַבּוֹר, אֵין פֶּתַח וְחַלּוֹן: (כ) **אֵין מְמַלְּאִין וְכוּ׳.** שֶׁהֲרֵי (כ) כָּל אֶחָד מְמַלֵּא מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: (ג) **אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ מְחִיצָה עֲשָׂרָה.** כְּדֵי לְהַפְסִיק בֵּין הָרְשֻׁיּוֹת, (נ) וְיִהְיֶה כָּל אֶחָד דּוֹלֶה מֵרְשׁוּתוֹ. וּמְחִיצַת הַכֹּתֶל שֶׁעוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַבּוֹר (נ) אֵין מוֹעִיל לָזֶה כְּלָל, דְּבָעִינַן דַּוְקָא שֶׁתִּהֵא עֲשׂוּיָה לְשֵׁם כָּךְ, וּבְתוֹךְ אֹגֶן הַבּוֹר: (ד) **וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְכוּ׳.** כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה (ד) נִכָּר הֶפְסֵק הַמְּחִיצָה הַמְּחַלֶּקֶת בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ מַגַּעַת הַמְּחִיצָה עַד קַרְקַע הַבּוֹר, קַל הוּא שֶׁהַקִּלּוּ בְּמַיִם לְהַתִּיר בִּמְחִיצָה כָּזוֹ, (ה) דְּבָעִינַן רַק שֶׁלֹּא יִכָּנֵס הַדְּלִי בְּהָדֵיא לְחֵלֶק חֲבֵרוֹ: (ה) **טֶפַח מִן הַמְּחִיצָה.** וְכָל שֶׁכֵּן אִם מַחֲצִיתָהּ לְמַטָּה וּמַחֲצִיתָהּ לְמַעְלָה: (ו) **הַמְּחִיצָה כֻּלָּהּ.** הֵינוּ שֶׁל הָעֲשָׂרָה טְפָחִים. וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ אִם הָיְתָה אֲרֻכָּה יוֹתֵר וּמַגַּעַת עַד קַרְקַע הַבּוֹר, (ו) צָרִיךְ גַּם כֵּן הֶכֵּר הֶפְסֵק מִלְּמַעְלָה: (ז) **נִכָּרֶת.** הַהֶפְרֵשָׁה, וּבְזֶה הַטֶּפַח לְבַד סַגִּי (ז) שֶׁלֹּא יֵלֵךְ הַדְּלִי לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: (ח) **וְכֵן אִם עָשׂוּ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהִנִּיחוּ לְכַתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה עַל שְׁפַת הַבּוֹר (מ) כְּדֵי לְהַתִּיר הַמַּיִם, אֲבָל כְּשֶׁלֹּא נַעֲשָׂה כְּדֵי לְהַתִּיר, לֹא: (ט) **זֶה מְמַלֵּא מִצַּד הַקּוֹרָה וְכוּ׳.** וְטַעְמָא, (ט) לְפִי שֶׁאָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ קוֹרָה זוֹ נִמְשֶׁכֶת וְיוֹרֶדֶת עַד הַמַּיִם וְחוֹלֶקֶת כָּל רְשׁוּת לְעַצְמוֹ, וְכָאן אֵין לָחוּשׁ לוֹמַר שֶׁזֶּה דּוֹלֶה מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ, לְפִי שֶׁעֲרוּ חֲכָמִים (י) שֶׁאֵין דְּלִי מְהַלֵּךְ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְאִם כֵּן

בֵּאוּר הַלָּכָה

ג * הָיְתָה מַצָּבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וְכוּ׳. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרמב״ם) שֶׁמִּתְמַיֵּהַּ עַל הָרַמְבַּ״ם (פ״ד הט״ז) שֶׁלְּפִי מַה שֶּׁמְּפָרֵשׁ הַגְּמָרָא דַּף ס׳ (ע״א) לְמַ״ד דִּשְׁמוּאֵל אֵין מָקוֹר לְדִין זֶה, וּבְבֵית מֵאִיר מְיַשֵּׁב קָצָת:

א * **בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת וְכוּ׳. אֲפִלּוּ אֵין מֵימָיו עֲמֻקִּין עֲשָׂרָה טְפָחִים** [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א)]:

* **וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה טֶפַח וְכוּ׳.** וּמַה דִּכְסִימָן שנ״ה (ס״א) גַּבֵּי גְּזוּזְטְרָא לֹא מַצְרִכִינַן לָזֶה, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרב) וּבַ״ח (ס״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְהַרַבֵּה מִדְּבְרֵיהֶם כְּבָר קַדְּמוּם בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (פו:) וְהָרִיטְבָּ״א (שם) עַיֵּן שָׁם:

* **וְכֵן אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר קוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף** (ד״ה מ״ש או יעשו) **שֶׁהֲבִיא בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א** (עבוה״ק ש״ג סי׳ ט) **דְּהוּא הַדִּין**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב כהמג״א.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah